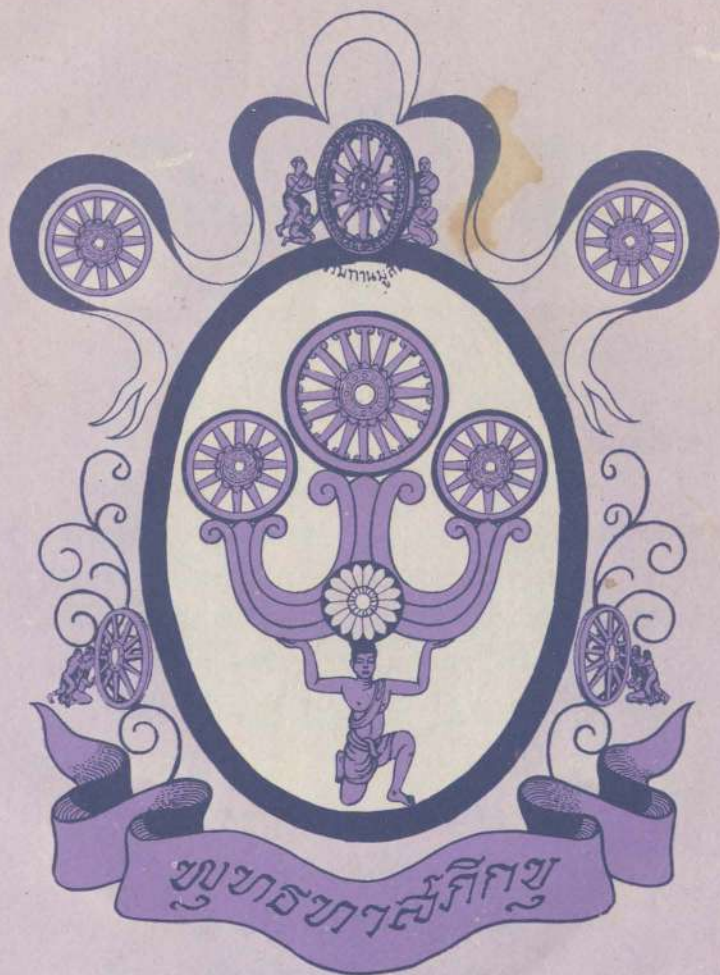

ครู คือผู้ทำหน้าที่สร้างโลก

อุทิศนา

จักรธรรมะมาลัย	จะหมื่นทั่วทั้งราชตรี
แผ่ธรรมะรังษี	ตามพระพุทธทรงประสงค์ ฯ
มันหมายจะเสริมศาสน์	สถาปนโลกให้อยู่ยัง
ปลอดภัยพินาศ, คง	เป็นโลกศขสถาพร ฯ
หากแล้งพระธรรมญาณ	อันธพาลกลีบร
จะครองโลกเป็นอากร	ให้เลวลูสู่เดรัจฉาน ฯ
จะทกขันทนทงคณวัน	พิฆาตกนบมีประมาณ
ด้วยเหตุอุ้งการ	เข้าครองโลกวิโยคธรรม ฯ
บรรษัทพระพุทธองค์	จึงประสงค์ประกอบกรรม
ตามแนวพระธรรมนำ	ให้โลกผองผ่องพ้นภัย ฯ
เผยแผ่พระธรรมทาน	ให้ไพศาลพิชิตชัย
แปดหมื่นสี่พันนัย	อุทิศทั่วทั้งราชตรี ฯ

พ.ท.

๒๕๒๓

ครู คือผู้ทำหน้าที่สร้างโลก

โดย

ชุดหมอนล้อ อันดับ ๑๙

ศรัทธาบริจาค

ของผู้มาเยี่ยมสวนโมกข์แต่ละปี

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : ๕๐๐๐ เล่ม

ธันวาคม ๒๕๒๕

ฉบับที่ระลึก ๕๐ ปีสวนโมกข์

โลกกลียุค

โลกทุกวันนี้ อยู่ในขั้น กลียุค
ที่เบิกbuk เร็วสุด ถึงจุดสลาย
จะสิ้นสุด มนุษยธรรม ดำอบาย
เพราะเห็นกง- จักรร้าย เป็นดอกบัว

กิเลสใส- หัวส่ง ลงปลักกิเลส
มีความแคว่น แสนวิเศษ มาสมหัว
สามารถดูด ดึงกันไป ใจมืดมัว
เห็นตนตัว ที่จมกาม ว่าความเจริญ

มองไม่เห็น ศีลธรรม ว่าจำเป็น
สำหรับอยู่ สุขเย็น ควรสรรเสริญ
เกียรติ กาม กิน บินบ้า ยิ่งกว่ากิน
แล้วหลงเพลิน ความบ้า ว่าศีลธรรม.

W. S. S. S.

คำปรารภ

การขอตั้งเขตพื้นที่ใหม่หรือ ขุดถนนและโครงการอื่น ๆ ในเขต
แห่ง นี้โดยมีอาณาเขตการตั้งใหม่ แห่งเดียว เป็นเขต
ประสงค์ ส่วนแต่ที่ใด ๆ และ เขตเดิม วัตถุประสงค์
โดย อาณาเขต ใหม่.

ตาม: เป็น เขตจัดตั้ง ของ เขต, แต่เขตอื่นใด
ก็มีเพียง เขตจัดตั้ง ที่ เขตจัดตั้ง สำหรับ เขต. เขต ที่ เขต
เขตจัดตั้ง ที่ เขต เป็น เขต เขต และ เขต เขต.
เสีย เขต เขต การ เขต เขต เขต เขต เขต เขต
ที่ เขต เขต เขต เขต เขต เขต เขต เขต
ตาม: เขต เขต เขต เขต เขต เขต เขต เขต
เขต เขต เขต เขต เขต เขต เขต เขต
เป็น เขต.

เขต เขต เขต เขต เขต เขต เขต เขต
จน เขต เขต เขต เขต เขต เขต เขต เขต
เขต เขต เขต เขต เขต เขต เขต เขต
เขต เขต เขต เขต เขต เขต เขต เขต
เขต เขต เขต เขต เขต เขต เขต เขต
เขต เขต เขต เขต เขต เขต เขต เขต
เขต เขต เขต เขต เขต เขต เขต เขต
เขต เขต เขต เขต เขต เขต เขต เขต

เขต เขต เขต เขต เขต เขต เขต เขต
เขต เขต เขต เขต เขต เขต เขต เขต
เขต เขต เขต เขต เขต เขต เขต เขต
เขต เขต เขต เขต เขต เขต เขต เขต

พระเลขาพระธรรม ๑๐๑ ถึงพระพรหมประไพแห่งที่วัดป่า; กะต้อ
 ฐักฐักอัน ๑๐๑ เป็นเหมือนเกิด-แก่-เจ็บ-ตาย; ๑๐๑
 กลัวบาป กลัวบุญ ขยะแยกออกจากของดีในทางความ
 นานา; ๑๐๑ สามารถยึดคัมภีร์ธรรมไว้ได้ทั้งนี้ หรือ
 กาลแล้ว และฝึกปฏิบัติธรรมไว้ได้ทั้งนี้ หรือ
 ๑๐๑ หรือ ๑๐๑; ๑๐๑ มลทินในจิตใจ ถึงความปรารถนา
 ที่ว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้าในพระทัยของทุกคนปรารถนา ไม่มีขาด
 พันธ์นี้คือ กุศลมูล และ เป็นมูลกุศลอันสูง
สุด ในทางศาสนา; และ ๑๐๑ เข้าถึง ความหมายอัน
 แท้จริง ของสิ่งที่เรียกว่า "โศภิตะธรรม" คือปฏิบัติ
 - ศาสนา- มหาราช- มหาราช ถึงกับเป็นนิทาน ชนชาติที่ต่าง
 แห่งมาอยู่ร่วมกันในดินแดน ไม่มีวันเลิกละลาย.

คุณธรรมนั้น ก็จะเป็นผลโลกที่คนใจดีของธรรม
 คือปล้ำกันดีกัน แล้วเป็นปิตุมาตที่สมมุติแบบของพุทธ-
 ธรรมนั้น สามารถเจริญ พันธุ์มนุษย์ชาติ ที่สูงยิ่งนี้ไม่มี.

ข้อความนี้ กล่าวมุ่งหมายสำหรับปิตุมาต ครุฑา-
 ๑๐๑ โดยตรง, แต่ที่หากใครยังผลดีไว้ถึง ปล้ำอัน
 ดีอันได้มีแล้ว ของพระอรหันต์ของพระอรหันต์ ๑๐๑
 ดีในใจได้ประสพความสำเร็จ ในพระอุปถัมภ์ของพระอรหันต์
 ของพระอรหันต์ เด็กๆ ลูกหลาน ที่ได้รู้ได้เห็นตามที่ได้ฟังการ ของ
 ทุกๆคนเกิด ลึกเป็นมนุษย์อันสูงยิ่งในชั้นของพระอรหันต์.

คุณธรรมอันนี้

ไมกษพาราม ๑๐๑
 ๑๐๑ พย ๑๐๑

โอวาทแสดงแก่

คณะครู - อาจารย์

วิทยาลัยเทคนิคกำแพงเพชร

๖ ต.ค. ๒๕๒๕

ครู คือผู้ทำหน้าที่สร้างโลก.

ครูบาอาจารย์ทั้งหลาย,

อาตมามีความยินดี ในการมาของท่านทั้งหลาย
จนถึงที่นี่ พอใจที่มาเยี่ยม, แต่ยินดีในการที่ได้พบปะกัน
ในระหว่างผู้ที่ทำงานโดยวัตถุประสงค์เดียวกัน. ท่านทั้งหลาย
เป็นครู ทำหน้าที่ทำให้คนในโลก มีความรู้และสามารถ
สร้างโลกให้เต็มไปด้วยสันติภาพ, อาตมาในฐานะสาวกของ
พระพุทธเจ้า ก็มีหน้าที่อย่างเดียวกัน, คือทำหน้าที่ให้แสง-
สว่างแก่โลก ในการสร้างสันติสุข ทั้งแก่ตนและผู้อื่น.

ครูทำหน้าที่เปิดประตูให้สัตว์ออกมาจากคอก
แห่งความโง่หลง, แล้วนำวิญญานของสัตว์ ให้เดิน
ถูกทาง จนได้รับสิ่งที่ดีที่สุดที่มนุษย์ควรจะได้. ปัจจุบัน
นี้ โลก กำลังหลงในความสุข ทางวัตถุ มีกิเลสท่วมทับจน
ทำลายล้างกันเพื่อตร้อนด้วยสงคราม และผลสะท้อนจาก
สงครามนานาชาติ ไม่สมกับที่จะเป็นโลกของมนุษย์เลย

....

เมื่อมนุษย์ยังไม่เจริญด้วยความเจริญ ทางวัตถุสมัย
ใหม่ มนุษย์ในโลกยังมีความสงบสุข มีสันติภาพกว่านี้มาก
เสียดยกเว้นว่าท่านอายุน้อยไป; บางคนจะไม่ทันเห็นสันติภาพ
หรือความสงบสุขของยุคนั้น, จะเห็นได้เป็นส่วนน้อยเพราะ
จะต้องมีอายุถึง ห้าสิบ เจ็ดสิบ แปดสิบขึ้นไปแล้ว จึงจะเห็น
เขาอยู่กันอย่างสันติภาพ สันติสุขในโลก คืออิทธิพลของ
ธรรมะยังมีอยู่ในหัวใจของคน.

คนยังมีศีลธรรม เขาก็ยึดถือศีลธรรม มีเรื่องบาป
มีเรื่องบุญ มีเรื่องพระเจ้า มีเรื่องศาสนา มีเรื่องธรรมะ.
พอมาถึงเกี่ยวหน้าเรื่องเหล่านี้หายไป; เรื่องความสุขทางวัตถุ

ทางเนื้อหนัง คือทางกิเลสนั้นแหละมันเข้ามาแทน; คนก็
เป็นทาสของกิเลสมากขึ้น. ขอให้ท่านทั้งหลายยอมเสียเวลา
เปรียบเทียบในข้อนี้สักหน่อย จึงจะเข้าใจปัญหาที่ว่ามานั้น.

.....

เรื่องเทคนิค^{๕๘}นี่ก็เป็นเรื่องที่ดี, การใช้เทคนิคให้ถูก
ต้องแก่กรณี ที่เรียกว่า เทคโนโลยี^{๕๙} มันก็ดี, แต่แล้วเขาไม่ใช้
ไปในทางที่ส่งเสริมสันติภาพ ไม่ใช้ไปในทางสร้าง ความ
สงบสุข; แต่ใช้ไปในทางส่งเสริมกิเลส. วิชาเทคนิคก็ดี,
การใช้เทคนิคก็ดี, ใช้กันไปในทางค้นคว้าผลิตสิ่งที่
ส่งเสริมกิเลส.

เราจะสังเกตเห็นได้ว่า เมื่อสักแคะห้าสิบปีมานี้แหละ
วัตถุปัจจัยที่ส่งเสริมกิเลสมันมีน้อยกว่าเดิมนานมาก. เดิมนั้น
เครื่องเทคโนโลยีผลิตเครื่องที่ส่งเสริมกิเลส^{๖๐}นั้นมาก : เรื่อง
กินเรื่องอยู่ เรื่องหลับเรื่องนอน มันเป็นเรื่องที่เป็นทาส
ของความเอร็ดอ่อยทางวัตถุ ทางเนื้อหนัง.

อาตมามองเห็นเรื่องนี้^{๖๑}อยู่ตลอดเวลา ในความ
เปลี่ยนแปลง แล้วยังนึกว่า เรากำลังเดินไปสู่ความวิनाต

ในโลกนี้. เรื่องอาหารการกิน มันก็กินเกินจำเป็น
ที่จะอยู่เป็นผาสุก, กินเกินไป จนกลายเป็นเรื่องการกินนั้น
แหละเป็นเหตุให้เกิดโรค และเกิดทุกข์.

การแต่งเนื้อแต่งตัวก็เหมือนกัน มันไม่ใช่เท่าที่
จำเป็น มันเกินจำเป็นจนเรียกว่าลำบากทางเศรษฐกิจ
ในครอบครัว. เขาผลิตให้สวยให้แพง มีค่าใช้จ่ายมาก.

เรื่องที่อยู่อาศัย เครื่องใช้ ไม้สอย ในบ้าน ในเรือน
เต็มไปด้วยวัตถุปัจจัย; เช่นที่เรียกกันสมัยนี้ว่า เครื่อง
อุปกรณ์ไฟฟ้า มันทำให้สะดวกก็จริงอยู่; แต่พร้อมกันนั้น
มันก็ทำให้คนขวนขวายในเรื่องเอร็ดอร่อยสนุกสนาน
เกินจำเป็น. น้ำมันเข้ามาได้เกินจำเป็น เช่น ใครจะฟังเพลง
ตลอดคืนก็ได้ ก่อนน้ำมันทำไม่ได้.

นี่การเป็นอยู่ของมนุษย์สมัยนี้ มันก็ผิดกับสมัย
ก่อน ซึ่งอยู่พอรอดชีวิต พอสะดวกที่จะทำหน้าที่ของตน.
เดี๋ยวนี้เขาจะอยู่ให้เอร็ดอร่อยสนุกสนาน เหมือนว่าจะแข่ง
กับพวกเทวดา จะเป็นเทวดา, จะแข่งกับพวกเทวดา, จน
กระทั่งว่าเงินเดือนไม่พอใช้ ต้องคอร์ปชั่น.

อาตมาเห็นว่าอย่างเท่านั้นแหละมันดี มันอยู่ด้วย
 ความสงบสุข. เพียงห้าสิบบีมาน^๕เปลี่ยนมาก วันวายมาก
 เปลืองมากยุ่งมาก มีอันธพาลมาก อาชญากรรมมาก. เมื่อ
 ห้าสิบบีมาน^๕หญิงสาวคนเดียวเฝ้าไร่คนเดียวในป่าได้ ซึ่งเดี่ยว
 หนึ่งทำไม่ได้. ยิ่งไปสมัยถึงคนป่าไม่หุงผ้า มีแต่ข้อไปไม้
 แขนงข้างหน้าติดหนึ่งเท่านั้น แขนงสะเอวข้างหน้าติดหนึ่ง
 ก็ไปป่าได้, ไปเก็บผัก หักฟันในป่า เอาอาหารมากินมาใช้
 ได้ไม่มีใครทำอะไรสมัยนั้น. สมัยนั้นแม่แต่อยู่บนเรือน มันก็
 ถูกบุกเข้าไปข่มขืน.

.....

คุณคุณิผลของเทคโนโลยีของยุคปัจจุบัน มันทำให้
 คนเป็นทาสของกิเลส; ยิ่งเจริญด้วยเทคโนโลยี ยิ่งต้องการ
 ศีลธรรมมาก; เพราะว่าความเจริญของเทคโนโลยีมัน
 ส่งเสริมกิเลส. ฉะนั้นยิ่งเจริญเท่าไร มันก็ยิ่ง ควรจะต้อง
 ใช้ศีลธรรมมาควบคุมความเลวร้ายแห่งจิตใจนั้นมากขึ้น.

แต่เดี๋ยวนี้ ไม่เป็นอย่างนั้นนี้ ยิ่งเจริญด้วยเทคโนโลยี
 คนก็ละเลยศีลธรรม, ก็ไปสนใจเทคโนโลยี ที่ส่งเสริม
 เสริมกิเลสกันหมด, ที่จะสนใจศีลธรรมมาควบคุม

เทคโนโลยีก็ไม่มี; โลกมันจึงเต็มไปด้วยเรื่องส่งเสริมกิเลส
แล้วก็ไม่มีเรื่องที่จะควบคุมกิเลส คือ ศาสนาหรือศีลธรรม
ความรู้สึกลับाप กลัวบาปมันก็ไม่มี. คนเอาแต่กิเลส มัน
ก็เป็นอย่างที่เป็น ๆ กันอยู่.

การศึกษาก็เป็นศึกษา อย่างชนิด ที่เอาตมาขอเรียก
ว่า ฆมาทางด้วน. เชื่อว่าท่านทั้งหลายคงจะได้ยินพูดคำว่า
“ฆมาทางด้วน” มาแล้ว; เพราะว่าคุณวิฑูยุมาก็หลายครั้ง
แล้ว. การศึกษาในโลกกำลังเป็นการศึกษาชนิดฆมา
ทางด้วน คือเรียนแต่หนังสือกับวิชาชีพ, สอนหนังสือให้
คนฉลาด, แล้วกับวิชาชีพเทคโนโลยีทั้งหลายนี้ มันมีแต่เพียง
เท่านั้น.

เขาไม่มีสอนว่าเป็นมนุษย์กันอย่างไร? จะมีศีลธรรม
กันอย่างไรไม่ได้สอน; สอนแต่เรื่องที่ ๑ หนังสือ กับ
เรื่องที่ ๒ วิชาชีพ.

เรื่องที่สาม เป็นมนุษย์กันให้ถูกต้อง มีศีลธรรม
นั้นไม่ได้สอน; เป็นการศึกษาฆมาทางด้วน เริ่มมาแต่
ประเทศที่หลงไหลเทคโนโลยีนั้นแหละ คือพวกฝรั่งพวกนี้

ตรง ๆ; พวกไทยนี่ไปตามกันฝรั่ง, ไม่มีอะไรดีนอกจากตาม
กันฝรั่ง.

เมื่อฝรั่งมีการศึกษาแบบมหาทางด่วน คนไทยก็มี
การศึกษาแบบมหาทางด่วน ไปตาม; จึง มีแต่เรียน
หนังสือกับเรียนวิชาชีพ แล้วก็เปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่
หลวง, วิชาชีพกินขอบเขตเลยเข้ามาถึงการเป็นครู.

.....

.....

.....

สมัยโบราณการเป็นครู ไม่ได้เป็นวิชาชีพ
หรือการประกอบอาชีพ; เพราะว่าเขา เป็นครูเอาบุญ
กันทั้งนั้นแหละ. สมัยนั้นเป็นครูเอาบุญ, แล้วครูก็เป็น
ปุชฌิยบุคคล. พอตกมาสมัยนี้ การเป็นครูก็เป็นอาชีพ
ชนิดหนึ่ง เหมือนกับอาชีพอื่น ๆ ทั่วไป; คือเราทำเพื่ออาชีพ
ของเรา, เอาเงินเดือน; ทะเลาะวุ่นวายกันเรื่องเงินเดือน
ไม่ขึ้น, หรือการปรับปรุงเงินเดือนไม่เป็นธรรมอย่างนี้
เหมือนกับอาชีพอื่น ๆ. ครูก็เลยหมดความเป็นปุชฌิยบุคคล
เพราะจิตใจของครูมันมุ่งอาชีพ มุ่งเงินเดือนมาก ๆ. เอามา
กินมาใช้สนุกสนานเหมือนกับคนพวกอื่น ความเป็นครูเลย

กลายเป็นอาชีพ ไม่ใช่เป็นเรื่องเอาบุญเอากุศล หรือเพื่อ
ปูชนียบุคคล.

แล้วก็ลองคิดดูซิโลกมันจะเป็นอย่างไร? คนมีแต่
อาชีพไม่มีธรรมะ ไม่มีศาสนา ไม่มีพระเจ้า ไม่มีสิ่งที่ยึดถือ
เป็นหลัก สำหรับว่ามนุษย์จะได้มีธรรมะคอยควบคุมกิเลส.

ก่อนนี้มนุษย์เรามีธรรมะสำหรับควบคุมกิเลส แล้ว
กิเลสมันก็ไม่ระบอบาตไม่ลุกลาม ไม่ครองโลก. เดียวนี้ ไม่มี
อะไรเป็นเครื่องควบคุมกิเลส กิเลสมันก็ครองโลก;
หมายความว่าคนทุกคนมีกิเลส ส่งเสริมกิเลส ทำอะไรเป็น
ไปตามอำนาจของกิเลส เรียกว่ากิเลสมันครองโลก. ก่อนนี้
พระเจ้าหรือศาสนาครองโลก; เดียวนี้ก็เปลี่ยนเป็นกิเลส
ครองโลก. ใครอยากจะหาประโยชน์อะไรใส่ตน ก็ทำได้
เต็มที่; เมื่อไม่พอก็ไม่ทำอะไรมาบังคับจิตใจ ให้ออกถลัน
ออกทนแสวงหาโดยสุจริต มันก็ทุจริต. ฉะนั้น การทุจริต
มันจึงเกิดขึ้น ในที่ทุกแห่ง ในระดับชั้น.

ถ้าว่าครูโกงนั้นเป็นเรื่องที่หนาหูชั้น; เมื่อก่อน
นั้นคำว่าครูโกงนั้นหาฟังยากแหละ, หาฟังยากที่สุดเลย.

เดี๋ยวนี้เรื่อง ครูโกงก็หาง่าย ฟังง่ายมีทั่วไป. ก่อน^{นี้}ครู
อยู่ในวิสัยที่โกงไม่ได้, เป็นปุชนียบุคคล. เดี่ยวนี้ลดลงมา
เป็นคนธรรมดาประกอบอาชีพ มันก็ต้องโกง แล้วก็คอร์ปชั่น.
ข่าวเมื่อไม่กี่วัน^{นี้}ก็โกงรายใหญ่ ในเรื่องของการทวง-
ศึกษาธิการนั่นเอง.

.....

ฉะนั้น ขอให้เรานึกถึงข้อ^{นี้}แหละว่า โลกกำลัง
ปราศจากศีลธรรม, มีศีลธรรมลดน้อยๆ ลง; คนไม่มีศีล-
ธรรมคนก็โกง เมื่อไม่มีศีลธรรมมันก็ต้องโกงแหละ, ที่
ไม่โกงก็เพราะมีศีลธรรม, ที่คนแต่ก่อนเขาไม่โกง เพราะว่า
เขามีศีลธรรม; จึงขอให้มองดูในแง่^{นี้} พอไม่มีศีลธรรม
คนมันก็โกง.

ประชาชนไม่มีศีลธรรมมันก็โกง คือเป็นคน
โกงอยู่ทั้งบ้านทั้งเมือง, คนโกงทั้งบ้านทั้งเมือง. ^{นี้}
ประชาชนราษฎรที่เป็นคนโกง มาเลือกผู้แทน ก็เลยเลือก
โดยวิธีโกง. มีเรื่องจ้างเรื่องอ่อน เรื่องอะไรต่างๆ ใช้วิธี
โกงเลือกผู้แทน ก็ได้ผู้แทนโกงมา. ผู้แทนโกงมา

ประกอบกันขึ้นเป็นรัฐสภา มันก็เป็นรัฐสภาโกง; เพราะ
ว่ามันประกอบขึ้นด้วยคนโกง.

รัฐสภาโกงตั้งรัฐบาล ก็เป็นรัฐบาลโกง;
เพราะว่าตั้งโดยคนโกง แล้วก็ไม่มีใครที่มีศีลธรรม ก็เป็น
รัฐบาลโกง. เมื่อผู้นำประเทศโกงแล้วประชาชนพลเมือง
ก็โกง ก็เลยโกงกันหมด คนขอทานก็โกง, คนจนก็โกง
คนค้าคนขาย ชาวไร่ชาวนาก็โกง, เจ้าหน้าที่รัฐบาลก็โกง.
ครูบาอาจารย์ก็โกง, ตุลาการก็โกง พระเจ้าพระสงฆ์ก็โกง
มันก็เป็นอย่างนั้น, มันก็ไม่มีอะไรเหลือ.

พระเจ้าพระสงฆ์โกง, เทวดาก็โกง เทเวศานฟ้า
ฝนตกไม่ต้องตามฤดูกาลอะไรมันก็โกง เทเวศโกง โกงจนถึง
สุด. พระเป็นเจ้าก็โกง. พระเป็นเจ้าสูงสุดก็โกง คือ พระ-
เป็นเจ้าก็เห็นแต่ประโยชน์ของพระเจ้า จะกินสินบน.
พระเป็นเจ้าหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เดียวนี้ต้องเชื่อเชิญ ต้อง
อ้อนวอนนะ; มาช่วยที! มาช่วยที! พระเจ้าเก็บ สิ่งศักดิ์-
สิทธิ์เก็บ ต้องอ้อนวอนจึงจะมาช่วย; พระเจ้าโกงกันขนาดนี้.

ที่นี้ก็ทุกอย่างมันก็โกงหมด จนกระทั่งจะพูดว่าทุก ๆ
ปรมาณู. คุณคงฟังถูกเพราะว่าคุณเป็นครู; ทุก ๆ อะตอม

(atom) ของสิ่งที่ประกอบกันขึ้นเป็นจักรวาลมันก็โงง. ทุกสิ่งก็ไม่เป็นไปตามที่ควรจะเป็น; เป็นนอกระบบ มันก็ระเบิดพร้อมๆ กันทั้งจักรวาล ทุกๆ ปริมาณ. แล้วคุณลองคิดดู มันจะมีอะไรเหลือเล่า? นั่นแหละผลของการโงงมันควรจะมองกันโน่นนั่น; ฉะนั้นอย่าโงงซิ. ทุกคนไม่โงง แล้วก็ไม่ทำอะไรโงง; เมื่อไม่มีอะไรโงง มันก็เป็นไปตามระเบียบ. เดียวนี้ฝนฟ้ามันก็ต้องโงง; คำพูดอย่างนี้มีในบาลี. ถ้าประชาชนโงง, หัวหน้าประชาชนโงง แล้วเทวดาก็โงง ฟ้าฝนก็ไม่ตกต้องตามฤดูกาล. เดียวนี้ ฝนฟ้าก็ไม่ตกต้องตามฤดูกาล ต้องไปจ้างทำฝนเทียม มันก็เป็นเรื่องบันบัวนวนรณเรกันหมด.

.....

ขอให้มองเห็นว่า สิ่งสำคัญสูงสุด สิ่งหนึ่ง ก็คือ ความไม่โงง หรือธรรมะ; ถ้ามีศีลธรรม มีธรรมะแล้วจะไม่มีสิ่งเลวร้ายอย่างนี้; คือปราศจากศีลธรรมแล้ว มันก็มีสิ่งเลวร้ายอย่างที่ว่า : โงง — โงง — โงงเป็นลำดับ จนถึงพระเจ้าก็โงง. ทุกปริมาณในสากลก็โงง. ก็ไม่เป็นไปตามหน้าที่ที่ถูกต้อง.

ที่^๕ถามว่าใครละทำ? ใครเป็นคนทำ? ก็มนุษย์
 นั้นเองแหละทำ. ความไม่มีศีลธรรมเกิดขึ้นมาในโลก
 มนุษย์^๖นั้นแหละเป็นผู้ทำ มนุษย์ทำไม่ถึงทำอย่าง^๗ที่เรียกว่า
 ฆ่าตัวเอง เชื่อคคอกตัวเองเล่า? ก็เพราะเขา^๘ไม่มีความรู้ที่
 ถูกต้อง. ทำไม่จึงไม่^๙มีความรู้ที่ถูกต้อง? ก็เพราะเป็นทาส
 ของกิเลส, เป็นทาส^{๑๐}เป็นขี้ข้าของกิเลส ทำไม่จึงเป็นทาส
 ของกิเลส? เพราะว่าบูชาความเอร็ดอร่อยทาง^{๑๑}เนื้อหนัง.
 ก่อน^{๑๒}นั้นไม่มีที่จะบูชาความเอร็ดอร่อยทางกามารมณ์ ทาง^{๑๓}เนื้อ-
 หนัง มันไม่มี เพราะไม่เป็นทาสของกิเลส; เมื่อไม่เป็นทาส
 ของกิเลสมีความรู้^{๑๔}ถูกต้อง ไม่เป็นทาสของกิเลสมากเกินไป.

เดี๋ยว^{๑๕}นี้เป็นทาสของกิเลสอย่างหลบหลับลับตา
 มันจะรู้อะไรถูกได้ ก็ทำผิดหมด; คนทำผิดทางตา หู จมูก
 ลิ้น กาย ใจ; เกิดกิเลส แล้วก็^{๑๖}เป็นไปตามอำนาจของกิเลส,
 ผลมันก็ต่างกันแหละ; คือเราอยู่^{๑๗}กันด้วยกิเลส. ขึ้นชื่อว่า
 กิเลสแล้วมีแต่เห็นแก่ตัว^{๑๘}ทั้งนั้นแหละ; ไม่มีความจริง ความ
 ถูกต้อง, ความบริสุทธิ์, ความยุติธรรม มีไม่ได้ เพราะกิเลส
 มันเป็นอย่าง^{๑๙}นั้นเอง.

ฉะนั้นเราจะต้องระวัง อย่าให้กิเลสมาครองโลก,
 อย่าให้กิเลสมาเป็นนายเรา; อยู่กันแต่ในระบบของความ
 ถูกต้อง ซึ่งเรียกว่าพระธรรมก็ได้ พระศาสนาก็ได้;
 เรียกสั้น ๆ ก็เรียกว่าความถูกต้อง, ธรรมะคือ ความถูกต้อง.

.....

เดี๋ยวนี้ความถูกต้องนั้นเปลี่ยนไป จะเรียกว่าเป็น
 อนิจจัง ตามกฎของ อนิจจัง ที่เฉียดฉิว, ใช้คำว่าเฉียด
 ก็ได้; แม้ว่าอนิจจังก็ใช้คำว่าเฉียดก็ได้. มนุษย์ค้นคว้า
 ก้าวหน้าไปพบทางที่จะทำให้เอริคอร่อย สนุกสนานยิ่งขึ้น
 จนเกิดเป็นวิชา ความก้าวหน้าทางวัตถุ; ก่อนหน้านั้นไม่มี
 อยู่กันไม่ดีกว่าสัตว์สักเท่าไรดอก. เราก็จะต้องรู้ว่าความก้าว
 หน้าทางวัตถุ ที่ให้เอริคอร่อยเพิ่มขึ้นนั้นแหละ เป็นตัว
 บัญชา ที่ทำให้เกิดความยุ่งยากลำบาก.

ตั้งแต่มนุษย์ไม่รู้จักหุงต้มกินเนื้อดิบ ๆ บัญชาก็มี
 น้อย มันจะกินได้เท่าไรเล่า? มันก็กินเท่าที่จำเป็นจะกิน.
 ที่นี้เฉียดรู้จักไปทำให้สุก เช่นสมมุติว่า ไปจีเผาสุกเข้าก็กิน
 มากกว่าแต่ก่อน. แล้วเฉียดได้ไปจิ้มเกลือจิ้มน้ำจิ้มอะไรเข้า

ท่านตรัสรู้เป็น พระพุทธเจ้าก็เมื่อนั่งกลางดินที่โคนต้นไม้
 ประสูติก็ประสูติกลางดินโคนต้นไม้, แล้วก็ท่านสอนตลอด
 เวลาชีวิตของท่าน ก็สอนกลางดินโคนต้นไม้, น้อยนักแหละ
 ที่จะได้นั่งในศาลา, กฎที่อยู่ของท่านก็พื้นดิน มีเหลือซาก
 อยู่ในอินเดีย. ในที่สุดท่านก็นิพพานกลางดิน, ตายที่โคน
 ต้นไม้กลางดิน, พระพุทธเจ้าซึ่งเรานับถือเป็นบุคคลสูงสุด
 ล้วนแต่มีชีวิตกลางดิน.

ฉะนั้นเราจงนั่งกลางดินเป็นที่ระลึกกันบ้างเถิด ที่ให้
 นั่งกลางดินนี้ ไม่ใช่เฉพาะแต่จะให้ห้ามล้อกิเลสอย่าง
 เดียว แต่เพื่อให้ระลึกนึกถึงพระพุทธเจ้าผู้ประสูติกลาง-
 ดิน ตรัสรู้กลางดิน อยู่กลางดิน สอนกลางดิน ตายกลางดิน ;
 แล้วจิตใจมันก็จะลดลงมา ไม่ไปเป็นทาสของกิเลสมากนัก ;
 ฉะนั้นจึงชวนกันนั่งกลางดิน.

เราไม่เห็นด้วยกับพวกที่เขาไปประชุมกันบนโรงแรม
 บนอาคารที่หรูหรา. คราวหนึ่งฟังแล้วก็รู้สึกตกใจ ไป
 ประชุมกันที่อาคาร ที่สว่างคนิवास ประชุมกันเรื่องชานา
 ไม่มีที่นาจะทำนา; แทนที่จะไปประชุมกันกลางนา ไป
 ประชุมกันบนวิมาน ที่สว่างคนิवास. พุดเรื่องชานาไม่มี

อันจะกิน ; อย่างนี้บ้างตัด ๆ. เคี้ยวหนักเคอะทีไปประชุมกัน
ที่โรงแรมอะไร ? โรงแรมใหญ่โตเหมือนกับวิมานนั้นแหละ
แล้วประชุมกันเรื่องชาวบ้านไม่มีอะไรจะกิน นี่บ้างตัด ๆ. มัน
ควรจะไปประชุมกันที่หมู่บ้าน ที่ไม่มีอะไรกินนั้นแหละ
แล้วก็วินิจฉัยกันเรื่องไม่มีอะไรจะกิน.

ขอให้ดูเถอะว่า ทุกอย่างมันเปลี่ยนแปลงหมด ;
ไปบูชาความเอรีคอร้อยสวยงามสนุกสนาน บนอาคารที่
เหมือนกับวิมาน, แล้วก็มาพูดกันเรื่องคนจนไม่มีอะไรจะกิน
นี้แหละ ความก้าวหน้าทางกิเลส, ทางกิเลสแท้ ๆ แหละ
ที่ทำให้ทำอย่างนั้น.

.....

เมื่อกิเลสครอบงำแล้ว คนก็เปลี่ยนเป็นคน
ละคน หรือยิ่งกว่าคนละคน. ถ้ากิเลสครอบงำแล้วมัน
เปลี่ยนยิ่งกว่าเปลี่ยนร้อยนะ มันเปลี่ยนหลายพัน หลาย
หมื่นเปอร์เซ็นต์. ระวังกิเลส, ระวังสิ่งที่เรียกว่ากิเลส ที่ทำ
ให้ครุเงินเดือนไม่พอใช้ ต้องคอร์ปชั่นอยู่ นั่นมันไม่มีอะไร ;
กิเลสอย่างเดียวเท่านั้นแหละ ; คุณดูเถอะถ้าไม่ระวังแล้ว

กิเลสมันจะพาไป มันจะบังคับไสหัวไปที่เดียว, ให้ไปทำ
 คอรัปชั่น. นี่เรื่องของกิเลส, เรื่องของธรรมชาติที่ไม่เป็นไป
 ตามกฎของธรรมชาติ.

สมัยก่อนขอโอกาสพูดตรง ๆ ว่า ถ้าสมัยก่อน เราจะ
 ให้หญิงสาวคนหนึ่ง หนึ่งกางเกงอาบน้ำ, มาเดินให้คนดู
 จ้างสักล้านหนึ่ง เขาก็ไม่เอาละ. ถ้าหญิงสาวสมัยก่อนจะ
 จ้างสักล้านหนึ่ง ให้นำกางเกงอาบน้ำแล้วเดินให้คนดู เขาไม่
 เอาละ, ถ้าเป็นหญิงสาวสมัยก่อน.

ถ้าหญิงสาวสมัยนี้ ^๕ไม่ต้องจ้าง: ^๕อยากจะทำเอง
 เสียอีก. ความต่างกันมันเป็นอย่างนี้. คุณลองคิดถึงดูซิ.
 มันเพราะเหตุอะไร? อะไรมันไสคอไสหัวไปแล้ว ที่ให้ไปทำ
 อย่างนั้น? นั่นแหละคือกิเลส; รู้จักกิเลสเสียบ้างซิ; ถ้ายัง
 ไม่รู้จักกิเลส ก็รู้จักกิเลสเสียบ้าง.

ฉะนั้นให้คุณใช้เทคโนโลยี สักร้อยเท่า พันเท่า
 หมื่นเท่า แสนเท่า ก็ไม่ทำโลกนี้ให้มีสันติภาพได้. อาตมา
 กล้าท้าพวกคุณ ที่มีการศึกษาทางเทคนิคและการใช้เทคนิค.
 ถ้าคุณ ไม่มีเทคนิคในการที่จะเล่นงานกิเลสแล้ว ไม่มี
 ทางละที่จะทำโลกนี้ให้มีสันติภาพ.

การฆ่ากิเลสมันก็เป็นเทคนิคเหมือนกัน, การใช้เทคนิคในการฆ่ากิเลส มันก็เป็นเทคโนโลยี เหมือนกัน: แต่การศึกษาหมาทางตัวเขาไม่เอาไว้อย่างไร! ไม่เอาไว้อย่างไร, เขาไม่ศึกษาเรื่องนี้. เขาศึกษาเรื่องส่งเสริมกิเลสไปเสียหมด; ทั้งโลกศึกษาส่งเสริมกิเลส, ใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมกิเลส, ทั้งๆ ที่การทำลายกิเลสมันก็เป็นเทคนิค. และเป็นเทคโนโลยี แต่ไม่มีใครเอา; มันวุ่นกิดก้นแต่จะทำอะไรให้มากขึ้นไปมากขึ้นไป ในการที่ว่าจะส่งเสริมกิเลส.

แล้วก็ใช้คำพูดผิดๆ อยู่คำหนึ่ง ขอให้ระวังให้ดี ว่า คำว่า “อยู่ดีกินดี” นะ ใช้ผิด. ระวังอยู่ดีกินดีมันจะเป็นการส่งเสริมกิเลส; ถ้าเป็นการอยู่ดีกินดีที่ไม่ส่งเสริมกิเลส แล้วก็ใช้ได้มีประโยชน์, น่าบูชา. ถ้าว่าการอยู่ดีกินดี มันกลายเป็นทาสของกิเลสท่วมหัวท่วมหูทะลักก็ นั่นแหละคือความวิบัติของมนุษย์ละ.

อยู่ดีกินดี ของมนุษย์นั่นแหละ เมื่อใช้ผิดความหมายแล้วมันก็คือเครื่องทำลายโลก. อาตมาจึงพูดว่า โลกมันกำลังจะวิบัติ ถ้าคนใช้คำว่าอยู่ดีกินดีไม่ถูก. ถ้าใช้ให้ถูกต้องตามหลักธรรมแล้วเขาเรียกว่า กินอยู่พอดี; กิน-

พอดี้ อยู่พอดี้, กินอยู่แต่พอดี้ อันนี้ ไม่มีทางผิด. ถ้าใช้
ว่ากินคืออยู่ดี ผลอนิดเดียวมันผิด มันออกไปนอกขอบเขต
ของความพอดี้, แล้วมันก็ผิดแหละ, มันก็มีกิเลสสำหรับจะ
เอาเปรียบกัน.

เดี๋ยวมันถึงขนาดที่ว่า พ่อแม่ของตนก็ฆ่าได้,
พ่อแม่ของตัวแท้ ๆ ลุกยังทำอันตรายได้ มันยังฆ่าให้ตายได้
ปีหนึ่ง ๆ มีหลาย ๆ ราย ในหน้าหนังสือพิมพ์ ที่มันฆ่าพ่อฆ่า
แม่ของตัว เพราะไม่ให้เงินไปกินเหล้าบ้าง, ไม่ให้เงิน
ไปซื้อเฮโรอีนบ้าง, เพราะไม่ให้เงินไปทำอะไรบางอย่างที่เป็น
เรื่องของกิเลส. นั่นคืออำนาจของกิเลส.

.....

ที่นี้อาตมาอยากจะพูดว่า การศึกษานั้นแหละ จะต้อง
มีความถูกต้อง คือทำให้คนมีศีลธรรม; อยากจะพูดว่า
อาชีพครู อย่าได้กลายเป็นอาชีพธรรมคาไปเลย, ให้เป็น
อาชีพของปุชนิยมบุคคล คือได้บุญด้วย. ถ้าเราเป็นครูอย่าง
ถูกต้อง จะได้บุญด้วยในอาชีพนั้น มีอาชีพน้อยมากที่จะได้
บุญพร้อมกันไป. อาชีพส่วนมากมันก็ไม่ได้อะไร; แต่ได้เงิน.
เป็นเรื่องได้เงินได้บ้จายมาเลี้ยงชีวิต.

อาชีพที่ได้บุญเป็นอาชีพของปุชนียบุคคล;
 เช่น *ครูทำให้มนุษย์มีแสงสว่าง* มีความประพตติถูกต้อง
 ก็ *ได้บุญ* ไปด้วย. *อาชีพของตุลาการ*; ถ้าเขาเป็นตุลาการ
 ที่ดีที่ถูก *มันก็ได้บุญ* ด้วย. *อาชีพของผู้ปกครองให้เป็นสุข*;
 ถ้าเขาทำได้จริง *มันก็ได้บุญ* ด้วย. แต่ว่าอาชีพแบกกระสอบ
 ข้าวสารนี้ มันยากที่จะได้บุญ เพราะว่ามันไม่อำนวยความสะดวก.

ฉะนั้น ก็จะถือว่า เป็นโชคดีที่เราได้มีอาชีพ
 ครู ก็เป็นอาชีพที่จะได้บุญด้วย แต่คำว่าอาชีพนั้น
 ความหมายอีกชนิดหนึ่ง; ไม่ใช่อาชีพอย่างแบกกระสอบ
 ข้าวสาร หรือตีบสามล้อ หรืออะไรทำนองนั้น, จึงต้องเรียก
 ว่าอาชีพของปุชนียบุคคล ไม่ใช่อาชีพของชนกรรมอาชีพ.
 ถ้าเรามีอาชีพของปุชนียบุคคลแล้วก็เรียกว่า ได้เกิดมาที่
 หนึ่งนี้มีบุญมาก, ได้อาชีพสูงสุดแล้วก็ได้บุญด้วย เป็นผู้มี
 รากามากที่สุดด้วย; ฉะนั้น ขอให้สนใจในอาชีพปุชนีย-
 บุคคล คือทำให้มนุษย์ในโลกมีความสงบสุข.

โลกจะสงบสุขเพราะมีศีลธรรม; มีสันติภาพ
 เพราะมีศีลธรรม; มีศีลธรรมเพราะครูทำให้คนมี
 ศีลธรรม. ฉะนั้นถ้าคุณกันตรง ๆ จริง ๆ ให้เล็กน้อย; ครู

นั้นแหละเป็นผู้สร้างโลกให้ดีหรือเลว. ถ้าครูสร้างคนในโลก
 ให้บูชากิเลส ก็ครูเป็นผู้สร้างโลกให้เลว; ถ้าครูสร้างให้คน
 ในโลกมีธรรมะ มีศีลธรรม มีสันติภาพ ครูนั้นแหละ
 เป็นผู้สร้างโลกให้ดี เพราะฉะนั้น พระเจ้าผู้สร้างโลกนั้น
 อยู่ที่ครูที่เป็นครูแท้จริง เป็นปูชนียบุคคล สร้างโลก
 โดยถูกต้อง.

เดี๋ยวนี้ปัญหาครูกลายเป็นชนกรรมาชีพไปเสีย,
 ครูกลายเป็นคนทำงานอย่างชนกรรมาชีพสอนหนังสือหาเงิน
 เลี้ยงปากเลี้ยงท้องไปวันหนึ่งๆ; ยิ่งครูรุ่นหลังแล้วยิ่งเป็น
 อย่างนั้นมาก; ขอรักอย่าเพื่อโกรธ. ครูรุ่นหลังแล้วยังรู้จัก
 แต่อย่างนั้น; เป็นครูเพื่อเงินเดือนเท่านั้น; ไม่ได้เป็น
 ครูเพื่อบุญเพื่อกุศลอย่างโบราณ ดอก. ฉะนั้นไปกีดกัน
 เสียใหม่เถอะว่าเราเป็นคนที่โชคดีแล้ว, ได้เกิดมามีอาชีพ
 ของปูชนียบุคคล, มีหน้าที่ทำให้โลกนี้มีสันติสุขมีสันติภาพ
 อย่างต้องเปลี่ยนเป็นอาชีพอื่นเลย, เป็นอาชีพผู้นำทาง
 วิญญาณกันไว้ตามเดิมเถิด.

คำว่า “ครู” ในอินเดียเขาแปลว่า ผู้นำทาง
 วิญญาณ. ในบ้านเราจะแปลอย่างอื่น; ในปทานุกรมที่
 ใช้กันอยู่ คำว่าครูไม่ได้แปลว่าผู้นำทางวิญญาณ. แต่ใน
 อินเดียคำว่าครู^๕เขาแปลว่าผู้นำทางวิญญาณ เรียกว่า spiri-
 tual guide ดังนั้น ครู^๕นี้มีหน้าที่นำในทางวิญญาณ ให้
 มนุษย์เดินไปโดยถูกต้อง, ไม่ใช่เพียงแค่สอนหนังสือหากิน
 ได้โอกาสเมื่อไรก็คอร์รัปชั่น; อย่างนั้นไม่เป็นครูแล้วละ;
 ที่ถูกต้องต้องเป็นผู้นำในทางวิญญาณ ที่ถูกต้อง.

เมื่อเร็ว ๆ นี้มีหนังสือข่าวที่ลงมาว่า การค้นคว้า
 ทางภาษาศาสตร์^๕รุ่นหลังพบว่า คำว่าครู^๕ครู^๕นี้ แปลว่า
 ผู้เปิดประตู^๕ อย่าง^๕ก็มี; ผู้เปิดประตู^๕ อัน^๕นี้ยากมากสำหรับ
 เรакคนไทย ที่จะไปรู้จักแสงอินเดียโบราณ ดึกดำบรรพ์
 อย่าง^๕นั้น. แต่นักศึกษาศัพทศาสตร์โบราณของอินเดีย^๕นั้น
 เขาเกิดพบว่า คำว่าครู^๕คือผู้เปิดประตู, ผู้ปลดปล่อย
 นะ ภาษาคอมมิวนิสต์ ก็คือผู้ปลดปล่อย, ครูก็แปลว่าผู้
 ปลดปล่อย.

ก่อน^๕นั้นคนถูกขังอยู่ในคอกของกิเลสของอวิชา
 ธรรมตา ตามธรรมตา; ถ้าปล่อยไปตามธรรมตา คนก็คือ

สัตว์ที่ถูกขังอยู่ในความโง่ของตัวเอง ที่เรียกว่าอวิชชา; ถูกขังอยู่ในขอบของกิเลสของตัวเอง ก็เรียกว่าถูกขังกรง, ขังคอก, ขังเล้า ที่เหม็น ที่มีด ที่สกปรก ที่เหลือที่จะทนแหละ. สัตว์ที่ไปตามธรรมชาติ โดยปราศจากความรู้ ก็เหมือนกับสัตว์ที่ถูกขังอย่างนั้น; แล้วคนที่มาเปิดประตูให้ออกนั้นแหละคนนั้นคือครู ฉะนั้น คำว่า ครูจึงแปลว่า ผู้เปิดประตู; คิดแล้วน่าจะมือไหว้ท่วมหัว ทั้งวันทั้งคืน ครูมีบุญคุณขนาดนั้น.

ฉะนั้นเราก็ถืออุดมคติอันนี้ไว้ ไม่เสียหลายคอก; เปิดประตูให้ลูกเด็ก ๆ; ออกมาเสียจากความโง่ ซึ่งเป็นเหมือนคอก เหมือนเล้า เหมือนอะไร, ให้เด็ก ๆ เขาออกมาเสียได้ จากคอกเล้าชนิดนั้น, นั้นแหละ คือครูมีความชื่นใจ ในการกระทำ, แล้วเป็นสุขอยู่ในการกระทำ. เงินเดือนไม่มีความหมายอะไร; มันเพียงเลี้ยงชีวิตอยู่ได้ ไม่ต้องมีเท่าไรคอก พอเลี้ยงชีวิตอยู่ได้. แต่ถ้าครูอยากจะมีชีวิตแข่งกับเทวดา; แล้วเงินเดือนก็แสนกล้าน มันก็ไม่พอคอก; เพราะต้องการบ้าน ต้องการตึก ต้องการรถยนต์ ต้องการอุปกรณ์ มันก็ไม่พอคอก, เงินเดือน เดือนละล้าน มันก็ไม่พอ.

แต่ถ้าเราอยู่อย่างเป็นครูผู้เปิดประตูของสัตว์
เงินเดือนไม่กี่บาทก็พอ, ไม่กี่สิบบาท ไม่กี่ร้อยบาทมัน
ก็พอ; นึกดูอย่างอัตราคนสมัยนี้แหละ. ครูมีเงินเดือนสัก
พันสองพันมันก็พอ; แล้วจะอยู่เพื่อทำหน้าที่ของครูได้.
เพราะว่าเรามีชีวิตอยู่เพื่อทำหน้าที่ของครูนี้; ไม่ใช่ทำ
หน้าที่เพื่อจะอยู่แข่งกับพวกเทวดา เรื่องกิน เรื่องอยู่ เรื่อง-
เล่น เรื่องหัว เรื่องเมา เรื่องอะไรต่างๆ เราไม่ต้องการจะ
แข่งกับเทวดา ก็ไม่ต้องการเงินมาก; ไม่ต้องมีเงินมาก
ก็เป็นครูที่ดีได้, แล้วจะยกมือไหว้ตัวเองได้. เวลานั้นแหละ
ประเสริฐที่สุด คือ เวลาที่คนเรายกมือไหว้ตัวเองได้นั้น
แหละ คือ เวลาที่ประเสริฐที่สุด มีความสุขที่สุด.

ฉะนั้น ขอให้ทำไปในลักษณะที่ยกมือไหว้ตัวเองได้;
มันก็ต้องต่อสู้กิเลส ต้องทำลายกิเลส ต้องต่อสู้กิเลส
ต้องควบคุมกิเลส, จนเราทำถูกต้องหมด, เราจึงจะยก
มือไหว้ตัวเองได้. พวกครูต้องทำให้ได้ก่อน, แล้วพวกครู
ก็ไปสอนเด็ก ๆ ให้ทำได้อย่างนั้นอีกทีหนึ่ง โลกนี้จึงจะมี
สันติภาพ.

ถ้าจะเจริญแต่เรื่องผลิต, เรื่องผลิต; เรื่องพัฒนา, เรื่องสนุกสนาน เวิร์ค ร้อย, ยิ่งทำโลกให้วิनाศ พวกครูนั้นแหละคือผู้ทำโลกให้วินาศ เพราะสอนกันแต่เทคโนโลยีสิ่งเสริมกิเลส, เทคโนโลยีฝ่ายที่ส่งเสริมกิเลส, ไม่มีเทคโนโลยีฝ่ายที่ทำลายกิเลส; ฉะนั้นครูเป็นผู้ทำโลกให้วินาศ. ดังที่ได้พูดแล้วว่าครูเป็นผู้สร้างโลก; แต่ว่าสร้างทางเด็ก ๆ. เราสร้างเด็ก ๆ ขึ้นมาเป็นพลโลกอย่างไร โลกนั้นมันก็เป็นอย่างนั้น, ถ้าครูเขาสร้างเด็ก ๆ มาถูกต้องเป็นพลโลกที่ดี โลกนั้นก็สันติสุขมีสันติภาพ. ในความหมายที่ว่า ทุกคนเหมือนกับพ่อแม่เดียวกัน.

ตามทางศาสนาบัญญัติมาตรฐานว่า ทุกคนเป็นลูกพระเจ้าด้วยกัน มันก็รักกันไม่เบียดเบียนกัน อยู่กันเป็นผาสกอย่างยิ่ง หรือว่าข้อความในคัมภีร์อิสลาม ก็มีว่ามันเป็นร่างกายเดียวกัน, คนทุกคนในโลกเป็นร่างกายเดียวกัน; แล้วมันก็หยิก ข่วน ตี แทะ กันไม่ได้ เพราะมันเป็นร่างกายเดียวกัน. ชาวพุทธเราก็มองว่า ทุกคนเป็นเพื่อนเกิด เพื่อนแก่ เพื่อนเจ็บ เพื่อนตาย ด้วยกัน. เมื่อไรมันจะเป็นได้? มันเป็นได้ ก็คือเมื่อทุกคนมีธรรมะ นั้น

แหละ; ไม่เห็นแก่ตัว, ไม่เห็นแก่กิเลสของตัว มันก็รัก
ผู้อื่นได้.

ฉะนั้น ขอให้ครูบาอาจารย์ทั้งหลายเข้าใจหลักเกณฑ์
อันนี้, แล้วถือหลักเกณฑ์อันนี้ แล้วก็ไปอบรมเด็ก ๆ ลูก
ศิษย์ลูกหาของเรา ให้เดินไปโดยหลักเกณฑ์อันนี้ ให้เราทำ
หน้าที่ของมนุษย์ให้ถูกต้อง.

.....

อยากจะบอกอีกคำหนึ่งว่า **ธรรมะนั้น** แปลว่า
หน้าที่; ถ้าครูคนไหนมีแต่สอนเด็กว่า ธรรมะคือคำสั่ง-
สอนของพระพุทธเจ้า แล้วก็ช่วยเปลี่ยนเสียใหม่เถอะว่า
ธรรมะนั้นคือหน้าที่ ที่มนุษย์จะต้องทำ; ถึงแม้ว่าจะ
เป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ท่านก็ได้สอนเรื่องหน้าที่ที่
มนุษย์จะต้องทำ. ฉะนั้นเอาคำเดิมในอินเดียดีกว่า ธรรมะ
แปลว่า หน้าที่ ความหมายของเขากว้างออกไปถึงว่า ที่สิ่งมี
ชีวิตจะต้องทำ.

สิ่งใดมีชีวิตสิ่งนั้นมีหน้าที่ หน้าที่ของสิ่งที่มีชีวิต
นั้นคือธรรมะ; คนก็ต้องทำ, เทวดาก็ต้องทำ, สัตว์เดรัจฉ-

ฉันทก็ต้องทำ, ตันไม่ตันไล่ทมนมีชวตม่นกัต้องทำหน้าที.
 ฉะนั การทำหน้าทีนค้อชรรมะ เราสอนลูกเต็ก ๆ ของ
 เราว่าชรรมะค้อหน้าที, ชรรมะค้อหน้าที.

ขอให้ทุกกน ทำหน้าทีให้ดีแลวกัมีชรรมะ; ไม่
 ค้องมาวัดกัได้ ทำที่บ้านกัได้ ทำที่โรงเรียนกัได้ ทำกลางนา
 กลางไร่กลางสวนกัได้นะ. แต่ขอให้ทำหน้าทีนนแหละค้อ
 ชรรมะ, ชรรมะคำสอนของพระพุทชเจ้า เรืองทำหน้าที
 ทงนน, เรืองให้ทาน รักษาศีล เจริญสมาธิ ทำวิปัสสนา
 บรรลุมรรค ผล นิพพาน ค้อหน้าทีของมนุษย์ คังแต่
 ต่ำสุดจนถึงสูงสุด.

ฉะนัช่วยบอกว่ ชรรมะค้อหน้าที เพราะฉะนั
 ทุกกนทำหน้าทีทไหนด, เมื่อไร, กัมีชรรมะทนนและเมื่อนน.
 ทำที่ไร่ ที่นา ที่ป่า ที่บ้าน ที่ไหนกัได้, ไม่ค้องมาที่วัด.
 แต่ว่ที่วัดนให้ความสะดวก หรือว่สอนเรืองหน้าที, สอน
 เรืองหน้าทีกนอย่างสะดวก, แล้วเรามาวัดมาเรียนเรืองหน้าที,
 แล้วไปทำที่ไหนกัได้. ฉะนั ขอให้ช่วยสอนให้เด็ก ๆ
 รัว่ชรรมะค้อหน้าที; แล้วเด็ก ๆ จะขยันที่จะทำหน้าทีของ
 เด็ก ของมนุษย์ แล้วกัจะมีแต่ความถูกต้อง.

เดี๋ยวนี้ ปัญหาเรื่องความยากจน เพราะคนไม่
 ทำหน้าที่ อยากรวยลัด มันก็ขโมย ก็จี้ ก็ปล้น; เมื่อไม่
 ทำหน้าที่ มันก็จน, มันก็ต้องทำอาชญากรรม ปล้น จ
 ลักขโมย. เดี่ยวนี้หนังสือพิมพ์ ทุกฉบับแหละไปดู ทุกวัน
 และทุกฉบับมีเรื่องเลวร้ายอย่างนี้, ฉบับละหลาย ๆ เรื่องต่อ
 หนึ่งวัน ลองพิจารณาดูเถอะ. ฉะนั้นขอให้มีธรรมะ คือ
 การทำหน้าที่; ทำหน้าที่แล้วเราก็คงไม่ยากจน. ปัญหา
 ที่รัฐบาลจะทำให้ประชาชนไม่ยากจนนั้นมี แต่ไม่สอนให้ทำ
 หน้าที่; ไปพัฒนาสิ่งส่งเสริมกิเลสให้ประชาชน. ประชาชน
 ก็จะยากจนยิ่งขึ้นไป; ฉะนั้น ขอให้สอนให้ทำหน้าที่
 แล้วจะไม่ยากจน แล้วก็กิน ก็ใช้แต่พอดี เหลือกก็ไปช่วย
 ผู้อื่น; นี้แหละแก้ปัญหามหคทั้งโลก.

เราเรียกว่า อุดมคติ ของธัมมิกสังคมนิยม; เขา
 เรียกกันแต่ว่าสังคมนิยม. เราเติมคำว่า "ธัมมิกสังคมนิยม"
 สังคมนิยมที่ประกอบไปด้วยธรรม ยอมรับนับถือคนทุกชั้น.
 ในโลกนี้มีคนมากชั้น ไม่ใช่มีแต่นายทุนกับกรรมกร. ปรัชญา
 ทางการเมืองเขามีแต่นายทุนกับกรรมกร ก็คือคนสองชั้น.
 อย่างนี้แก้ปัญหาคายก็แก้ไม่ได้ เพราะว่ายังมีคนมากกว่า
 นน.

ฉะนั้นขอให้มุ่งหมาย ทำให้เป็นสุขเสียตั้งแต่ว่า
 คนจนที่สุด คนขอทานคนอะไรเรื่อยไป จนถึงพระมหา-
 จักรพรรดิ ต้องอยู่เป็นสุขกันทั้งนั้น; เราเรียกว่าธัมมิก-
 สังคมนิยม ให้แถมลงไปถึงมค แผลงด้วย ให้มันอยู่เป็นสุข
 ด้วย สูงขึ้นไปถึงเทวดาด้วย ให้อยู่เป็นสุขตั้งแต่ มค แผลง
 ขึ้นไปจนถึงเทวดา เรียกว่าธัมมิกสังคมนิยม; **ธัมมิกะ**
 แปลว่า **เนื่องด้วยธรรมะ**, ธรรมะ คือหน้าที่. แล้ว
 ช่วยไปสอนให้ลูกเล็ก ๆ บวชา การทำหน้าที่นั้นคือ
 ธรรมะ; แล้วเขาจะไม่ยากจน, แล้วเขาจะมีเหลือสำหรับ
 รักผูกพันอยู่กับเป็นผาสุก

ขอให้ใช้เทคโนโลยีในการให้คนทำหน้าที่ ที่
 ควรกระทำ, เหลือกิน เหลือใช้, แล้วก็มีเทคโนโลยี ในการ
 พัฒนาเพื่อผู้อื่น แล้วก็มีหมคปัญหาแหละ, แล้วทุกคนจะมี
 ความเป็นมนุษย์ถูกต้อง อยู่เป็นผาสุกทุกทีวาราศรีเป็น
 แน่นอน.

เวลามีจำกัดให้พูดก็พูดเพียงเท่านั้น; ก็ขอยุติการพูดไว้
 ด้วยความหวังว่า ท่านครูบาอาจารย์ทั้งหลาย จะเอาไปคิดไปนึก
 ว่าเราจะทำหน้าที่ของครูบาอาจารย์อย่างไร จึงจะเป็นประโยชน์บุคคล,
 ยกมือไหว้ตัวเองได้ ขอให้เป็นอย่างนั้น และมีความสุขอยู่ทุก
 ทีพาราตริกาลเทอญ.

ศึกษากันทำอะไร?

โลกยุคนี้ มีศึกษา กันทำไหน
ยุวชน รุ่นใหม่ ได้คลุ้มคลั่ง
บ้างติดยา เสพติด เป็นติดตั้ง
บ้างก็ฝัง หัวสมอง ลุ่มหลงกาม

บ้างดุดมมัน พ่อแม่ ไม่มีคุณ
บ้างก็เห็น เรื่องบุญ เป็นเรื่องพลาญ
บ้างลุ่มหลง love free เป็นดั่งลม
บ้างประณาม ศาสนา ว่าบ้าบอ

บ้างไปเป็น อีปี่ มีหลายชนิด
บ้างทวงอิศ-ระพั้น จนเหลือขอ
บ้างที่มี ดึกกริมาก โศกฮากพอ
โลกเราหนอ ให้ศึกษา กันทำอะไร.

พุทธทาส อินทปัญโญ

รายชื่อหนังสือ ชุดหมูน้อย

อันดับ	เรื่อง	พิมพ์ครั้งที่
๑.	พระพุทธรูปค้ำกลอน	๔
๒.	การศึกษาคืออะไร ?	๑
๓.	การงานคืออะไร ?	๑
๔.	ทรัพย์สินสมบัติคืออะไร ?	๑
๕.	สิ่งที่ดีที่สดสำหรับมนุษย์	๑
๖.	ปัญหาที่เกิดจากการศึกษาไม่สมบูรณ์แบบ	๑
๗.	ปาวณา และธรรมะในฐานะสิ่งที่ต้องศึกษา	๑
๘.	ชาติในปัจจุสมปบาท	๑
๙.	ทางออกที่ ๓ แห่งยุคปัจจุบัน	๑
๑๐.	การบวชคืออะไร ?	๑
๑๑.	ศาสนาคืออะไร ?	๑
๑๒.	ตัวตนคืออะไร ?	๑
๑๓.	อานาปานสติภาวนา	๑
๑๔.	ธรรมะในฐานะสิ่งที่ต้องศึกษา ทั้งชนิดมีตัวตนและไม่มีตัวตน	๑
๑๕.	คุณพระไม่ตาย	๑
๑๖.	คุณพระไม่ตาย และเกิดมาทำไม ?	๑
๑๗.	ความรำกิด	๑
๑๘.	เกี่ยวกับสิ่งที่เรียกว่า "พระเจ้า"	๑
๑๙.	ครู คือผู้ทำหน้าที่สร้างโลก	๑

ครู คือ ผู้ทำหน้าที่สร้างโลก ต้องดำเนินตามรอย
พระพุทธรเจ้า ทำหน้าที่ครูแท้ให้สมบูรณ์ :-

- ต้องรื้อฟื้นศีลธรรม, ศาสนา, ปลุกฝังไว้ในจิตใจคน.
- สอนให้คนรู้จักบาปบุญคุณโทษ, รู้ค่าของธรรมะ, รู้โทษของกิเลส.
- เรื่องเทคนิค, เทคโนโลยีทางวัตถุ ยิ่งเจริญยิ่งส่งเสริมกิเลส, ควร
แก้ไข พัฒนาไปในทางศีลธรรม.
- งานครูกลายเป็นงานอาชีพ, ไม่เป็นปุชนิยมบุคคล; เพราะนิยมส่วน
เกิน.
- ถ้ากิเลสครองโลก ทุจริตย์่อมเกิดแก่คนทุกระดับ.
- ครูไม่มีศีลธรรมจะเป็นครูโกง, ผู้รับสอนก็โกงต่อๆกันไป.
- เกิดความโกง เลวร้าย กันไปตามลำดับทุกหน้าที่การงาน.
- ครูต้องทำหน้าที่อย่างปุชนิยมบุคคล แล้วโลกจะอยู่เป็นผาสุก.
- ครูแท้ต้องทำหน้าที่เบ็ดประตู, และนำวิญญาณศิษย์ในทางถูก.
- ครูแท้ต้องสอนให้คนรู้ตั้งแต่เด็ก ๆ ว่าหน้าที่คือธรรมะ
- คนทำหน้าที่ของคนถูกต้องแล้ว ไม่มีปัญหาเรื่องยากจน.
- ทุกคนจะอยู่เป็นสุขโดยมีอุคมคติเป็นรัศมีกสว่างนิยาม.